

ท่องเป็นนกแก้วนกขุนทอง

โดย รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา
การศึกษาวិชากรกฎหมายและการตอบข้อสอบกฎหมาย

ศึกษา ก็มักมองกันว่าคงจะท่องเป็นนกแก้วนกขุนทอง เพราะกฎหมายมีจำนวนมาก แต่แท้จริงแล้ว การศึกษาในทุกศาสตร์ ก็ต้องอาศัยความจำเป็นพื้นฐาน เช่น การเรียนแพทย์ก็ต้องท่องจำอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายคนให้ได้ก่อนจึงจะลงมือผ่าตัดได้ การเรียนกฎหมายก็เช่นกัน "ความจำ" ก็เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการเรียน แต่ล่ำฟังเพียงการท่องจำหาใช้วิธีการที่ถูกต้องในการเรียนกฎหมายไม่ เพราะมักปรากฏอยู่เสมอว่าผู้ที่ท่องกฎหมายได้ดั่งนกแก้วนกขุนทอง แต่สอบแล้ว ผลสอบออกมาปรากฏว่าสอบเกือบผ่าน (สอบตก)

มีเรื่องเล่ากันว่าในการสอบกฎหมายวิชากฎหมายอาญาสมัยหนึ่ง กระทาศายนายหนึ่งชื่อนายสาโท ได้ท่องตัวบทตามประมวลกฎหมายอาญาเตรียมตัวสอบอย่างดี โดยวัน ๆ ไม่ทำงานอะไร เอาแต่ท่องกฎหมายอย่างเดียว จนกระทั่งพ่อแม่บ่นอยู่เสมอว่าสอบตั้งหลายครั้งแล้วไม่เห็นสอบผ่านเสียที มีแต่เกือบผ่านทุกที จนกระทั่งสอบวิชากฎหมายอาญาถึง 5 ครั้งก็ยังเกือบผ่านอยู่ดี พ่อแม่ของนายสาโทอดทนไม่ไหว และด้วยเหตุที่พ่อแม่ของนายสาโทมิได้เรียนมาทางด้านนิติศาสตร์จึงข้องใจว่าทั้ง ๆ ที่ลูกชายของตนท่องกฎหมายได้อย่างนกแก้วนกขุนทอง แต่เหตุใดจึงสอบไม่ผ่านเสียที จึงมาพบอาจารย์ผู้สอนวิชากฎหมายอาญา อาจารย์จึงเรียกนายสาโทมาซักถามความรู้กฎหมายแบบปากเปล่า โดยมีพ่อแม่ของนายสาโทนั่งฟังอยู่ด้วย โดยอาจารย์ตั้งคำถาม ถามว่า การที่คนเราฆ่าตัวตาย แต่เมื่อลงมือฆ่าตัวตาย ผลออกมาไม่ตายบุคคลนั้นจะมีความผิดตามกฎหมายอาญาหรือไม่ ประการใด นายสาโทก็แสดงความเป็นนกแก้วนกขุนทอง โดยท่องตัวบทประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 โดยเสียงดังฟังชัดว่า "ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 288 บัญญัติว่า **“ผู้ใดฆ่าผู้อื่นต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบห้าปี”** แต่พอท่องเสร็จก็นั่งอยู่เฉยไม่ตอบคำถาม อาจารย์ก็ถามย้ำคำถามเดิมอีกว่า **“แล้วการที่คนเราฆ่าตัวตายแล้วไม่ตาย คนนั้นจะมีความผิดทางอาญาหรือไม่”** นายสาโทก็ทำท่างง ๆ เพราะฟังคำถามเทียบดูกับตัวบทกฎหมายที่ตนเองท่องออกมาแล้วเห็นว่า ไม่เห็นเหมือนกันเลย คิดตั้งนานก็ตอบไม่ได้ พ่อแม่ของนายสาโทมองหน้าตาลูกชายตนเองแล้วถอนหายใจใหญ่ แล้วจึงช่วยลูกชายตอบคำถามว่า การฆ่าตัวตายไม่ผิดกฎหมายอาญา เพราะกฎหมายจะเอาผิดแต่เฉพาะการฆ่าผู้อื่น พ่อแม่จึงเข้าใจนายสาโทว่า เหตุที่สอบไม่ผ่าน ก็เพราะมีแต่ **“จำ”** ขาด **“ความเข้าใจ”**

